

**R. P. Ferdinandi De Castro Palao, Legionensis Soc. Iesv,
Sacrae Theologiae Professoris, Et sanctae Inquisitionis
Qualificatoris & Consultoris; Operis Moralis, De Virtutibus,
Et Vitiis Contrariis, In ...**

De Iustitia Et Iure, Continens Tractatus De Prudentia, Fortitudine, &
temperantia, de Ieiunio, & Iustitia generaliter sumpta, de Iustitia
commutativa, nempe de Pactis, & Contractibus in genere, de Promissione,
& Donatione liberali, de Commodato, & Deposito, de Mutuo, & Vjura, de
Emptione, & ...

**Castro Palao, Fernando de
Lugduni, 1669**

XVIII. Qualiter acquiratur dominium bonorum quæ nullius fuerunt, vel quæ
pro derelictis habentur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76677](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76677)

non comparuerit inter bona incerta computandum est. His accedunt metallorum venas quas satis probabile est esse Soto. lib. 5. quest. 3. art. 3. Lefius. lib. 2. cap. 5. dub. 1. 2. num. 5. 1. spectato iure naturali cedere primo inuentori, si cum cedit thesaurus, quia esto non sint industria humana ibi reposita sunt tamen tantum valoris ut merito censeri non possint vilissimo fundo cedere. argum. §. littera in fit. de rerum diuisione, ideoque Princeps concedere solet facultatem eas venas querendi, etiam in praedictis alienis compensato detrimento quod praedictorum Dominis inde proveniat. Absque hac tamen facultate nullus priuatus in fundo alieno absque Domini consensu venas quarere potest, & fodinas facere, vt de se est perspicuum.

Ceterum communis sententia docet, vt videre est in Gabriele in 4. dist. 1. §. quest. 3. art. 3. dub. 7. Molina. tractat. 2. disp. 54. initio. Layman. lib. 3. sect. 5. tract. 1. cap. 5. n. 21. Has metallorum venas ad Dominum praedictum quo reperitur pertinere sicuti venae saxorum, & aquae, eo quod ibi nascantur, & praedictae partes sint. Et licet sunt nobiliores superficie fundi, non tamen ipso fundo, cum fundum continentant, ipsaque sint partes. Quocirca si praedictum est fundus dotalis, quicquid ex ea venae extractum fuerit cedit vxori in dotis augmentum, iuxta leg. si ex lapidicinis, ff. de iure dotium. Quod intelligendum est, modo aliud simile non renascatur, nam eo casu (qui rarus esse potest) inter fructus praedicti marito competentes referendum est. Vt habetur. leg. diuorsio §. si vir. ff. soluto matrimonio, & ibi Glossa. cui consonat lex in m. si fundi. ff. de usufructu. Verum si praedictum sit ex bonis vincularis, possessori competit vt potest Domino praedicti quicquid ex eo extractum fuerit, obligatur autem non praedictum notabiliter successibus derelinis reddat; quia sub eo onere bona vincularia possidet. Vt bene notat Molina. lib. 1. de primogen. cap. 23. num. 8. Alter Molina. tract. 2. disp. 54. in medio. Haec intelligenda sunt iuxta ius naturale, & commune: nam si priuatorum regnum ius spectemus regulariter venae cuiuscunque metalli Regni sumptus communes ad iudicantur, soluta tum inuentori, tum Domino praedicti aliqua parte. Vide Mol. a. disp. 54.

PUNCTUM XVIII.

Qualiter acquiratur dominium bonorum, quae nullius fuerunt, vel quae pro derelictis habentur.

- 1 Quae nullius sunt prima occupacione acquiruntur.
- 2 Idem dicendum est de derelictis.
- 3 Quae urgente tempestate, aut incendio inacta sunt, regulariter pro derelictis haberi non debent.
- 4 Satisfit cuidam obiectioni.
- 5 Quod dicendum de lignis quae vi fluminis, & inundatione asportantur.

Prius bonorum dominium certum est prima occupacione acquiri. Vt habetur. §. fere in fit. de rerum diuis. ibi. Quod ante nullius est id naturali ratione occupanti conceditur. & §. lapidiorum. in fit. eodem tit. dicitur. Lapidis, gemmae, & cetera quae in litore maris inueniuntur iure naturali inuentoris sunt. consonat, §. in silua eodem tit. & leg. 1. ff. de acquirenda p. ff. leg. 3. ff. de acquir. rer. dominio.

Idem est dicendum de bonis quae vere derelicta sunt a Domino. Eo namque ipso quo Dominus ea negligit, cum facile recuperare possit, censetur nolle in suis bonis habere, & cuiuslibet occupanti relinquere. Vt constat ex §. p. n. m. et. vlt. in fit. de rerum diuisione. & leg. 1. & §. 1. cap. ff. de derelictis. Inter haec bona derelicta computantur missilia; hoc est nam, aliaeque res factae in aliquibus solemnitatibus, vt primo occupanti cedant. Vt habetur. §. hoc amplius. in fit. de rerum diuisione, & leg. quae ratione. §. penult. ff. de acquir. rer. dominio.

Quae vero urgente tempestate, aut incendio inacta regulariter pro derelictis habenda non sunt cum Dominus nec velit illa protere, & proiecta optat ad se reuerti. Constat, ex §. vlt. in fit. de rerum diuisione. leg. falsus. §. si iactum. ff. de furtis. leg. inter alium. §. 1. ff. de acquirenda possess. leg. nauigia. Cod. de furtis. Vnde inique sunt leges aliquarum ciuitatum, quae bona naufragorum tanquam possessore carentia, permittunt occupari a Domino loci ad quem applicent, ideoque, ea occupantes ex communicationi bullae Coenae subiciuntur, dummodo ad Catholicos pertineant. Sicuti notat Couarru. reg. peccatum. 1. p. §. 1. num. 5. Nauarr. cap. 17. num. 118. Molina. disp. 54. Lefius. lib. 2. cap. 5. num. 18. Rebelle. lib. 1. de obligat. q. 1. §. sect. 2. num. 9. Paul. Layman. lib. 3. sect. 5. tract. 1. cap. 5. num. 22. Quod ad hoc etiam est res esse infallibiliter peritura nisi tu eam eripueris, non ob inde dominium illius acquiris, sed tenentis proiciendi reddere, quia ipse non abdicauit a se illius dominum, si quidem voluntatem habuit vt ad se reuenteretur, si casu eam quis a periculo eriperet. Vt notat Rebelle. Layman. Lefius, locis citatis; & probat lex Pomponius. 4. ff. de rerum dominio. Poteris tamen petere estimationem laboris, quem in liberanda re apposuisti, vt potest qui negotium Domini vtiliter gesseris, & in rem res loco pigrioris detinere maxime si ob eam causam ali-

quod vitae periculum subisti, vt bene supradicti doctores aduertunt. Quod dictum est de naufragio dicendum est de incendio, alioque simili periculo, vt de se constat.

Sed obiectiones, cum res abiectione absque spe vt ad te reuertantur, abiectione absque intentione recuperationis, vt potest quam reputas impossibilem, ergo inter derelicta computari debent. Concedit Petr. Nauarr. lib. 4. de restitu. cap. 1. num. 58. consequentiam. Sed relictus alij Doctores specialiter Lefius. dub. 1. n. in fine. eam negant. Neque enim satis est, vt inter bona derelicta haec qua computetur, quod eam abiectione absque intentione expressa recuperationis, cum huius intentionis carentia ex impotentia provenit, sed necessarium est, vt eam abiectione quia nihil ducis, vt in tuis bonis sit.

Quoad ligna vero quae vi fluminis, & inundatione asportantur ex circumstantiis inquit recte Molina. tract. 2. disp. 54. in fine. iudicandum est, an habenda sint pro derelictis: Si enim exigui sunt pretij, & Dominus longe abiectione tanquam derelicta habenda sunt. Si vero sint talia quae prudentis arbitrio iudicatum fuerit velle Dominum, vt sibi restituantur, ei reddenda sunt, dummodo soluar quantu industria & labor in illis eripiendis estimatur. Dominus vero agri potest iudicio contendere, vt Dominum lignorum tempus designetur intra quod ligna a praedio extrahat, sin minus tanquam derelicta habeantur.

PUNCTUM XIX.

Quibus Dominium bonorum incertorum, & vacantium competat?

- 1 Quae appellentur bona incerta.
- 2 Affirmant plures in pauperes expendenda esse Domino non repero.
- 3 Alij inuentori concedunt.
- 4 Iudicium inter has sententias fertur.
- 5 Debes diligentem inquisitionem Domini facere antequam aliene, vel absumas.
- 6 Non caret probabilitate non esse obligatum hac bona fratris Trinitatis, aut Mercenarii concedere.
- 7 Consumpta re non tenentur Domino comparenti restituere nisi factus fuerit ditor.
- 8 Minus obligaris, si in pauperes, vel pia opera distribuisti.
- 9 Quibus sint bona vacantia applicata.

Bona incerta appellamus quae Dominum creduntur habere, tamen si ignotis sit. Sicuti si gemmam, aurum, vel argentum in via publica reperies. Item si ouem, bouem, aliudque animal aberrans inuenies. Et de his dubitatur, an inuentori cedant. Et quidem si scias rem inuentam tui ex duobus, vel tribus competere, necis tamen quis ille sit proculdubio obligaris rem illis tradere, vt vel inter te diuidat, vel sortem mittat, vel vni applicent, aliis facta compensatione, vt recte aduertit Molina. tract. 2. disp. 74. 5. Petr. Nauarr. lib. 4. ap. num. 62. Rebelle. de obligat. in fit. lib. 2. quest. 12. sect. 3. num. 22. quia omnes illi ius habent in rem illam, esto singuli dubium, debet ergo illis concedi, vt pro qualitate iuris inter se diuidant. Quae diuisione facta tamen si Dominus certus agnoscat, non est obligatus ille cui ex omnium consensu res fuit applicata aliquid Domino reddere, quia iam cessit iuri quod habebat.

Verum si ei Dominus post factam debitam diligentiam omnino ignotus sit. Affirmat D. Thom. 2. 2. quest. 6. ar. 5. ad 2. & ibi Caietan. & in sum. ver. o. Furum ad finem Abbas, in cap. si dilecti. num. 12. de accusat. ionib. Syluest. verbo, Restitutio. 8. quest. 2. & verbo inuentum. quest. 1. num. 2. Couarru. reg. peccatum. 3. p. §. 1. num. 2. Nauarr. cap. 17. num. 171. Mol. tract. 2. disp. 74. 6. Lefius. lib. 2. cap. 14. num. 49. Rebelle. lib. 2. quest. 12. num. 3. & alij communiter. In pauperes, aliaque opera pia expendenda esse, quia haec creditur esse dominorum voluntas, vt sua bona in Dei honorem, & animarum utilitatem cedant, quandoquidem eis vt non possunt.

Nihilominus huiusmodi bona inuentori competere, conatur defendere Soto. lib. 5. quest. 3. ar. 3. ad 1. Led. in 2. p. 4. quest. 1. ar. 5. fol. 266. Bartholomaeus de Medina. in sum. lib. 3. cap. 14. §. quarta cabea. reg. 5. Lepez. 2. p. cap. 2. in 2. assir. Mercado de con. rati. cap. 1 §. ver. si delos ballazgos. Petr. Nauarr. lib. 4. cap. 2. num. 59. Eman. Sa. verbo Theofurus. num. 4. & alij. Ducuntur quia nec iure naturali, nec positio haec inuenta pauperibus, aliaque pijs operibus applicanda sunt, cedant ergo inuentori. Et quidem quod ex iure naturali nulla huius distributionis adfit obligatio ea ratio conuincit, quia hoc iure spectato quod omnibus gentibus commune est potius praesumitur debet velle Dominum, vt inuentor rem inuentam fecerit, aut constam eum onere, & obligatione reddendi si forte compareat; quam vt in elemosynas aliaque pia opera expendat, vnde nunquam recuperare poterit. Minus autem ex iure positio colligi haec obligatio potest, siquidem nullus est Textus qui de his bonis inuentis disponat; nam caput cunctu de usuris, & cap. cum sit de lit. dicit, expressè loquuntur de iis quae iniuste sunt acquisita. Ob

quasi